Cooperaţia în Basarabia

de PETRE NEMOIANU

In momentul Unirii (1918), mişcarea cooperatistă în Basarabia era numai o organizaţie de suprafaţă. Ea întrunea un mare număr de asociaţi şi de cooperative, dar fără să dispună de mijloacele financiare care să-i îngăduie desfăşurarea de mari operaţiuni. In afară de asta, operaţiunile se făceau într'o singură direcţie, mai toate cooperativele fiind de credit şi păstrare.

Odată cu instituirea regimului românesc, mişcarea cooperatistă basarabeană capătă o nouă îndrumare şi un nou imbold. Este adevărat că numărul cooperativelor a scăzut — cele neviabile închizându-şi porţile; în schimb însă, cele rămase au devenit mai active lărgindu-şi operaţiunile şi în alte domenii bine înţeles, bucurându-se de întreg sprijinul Statului şi al Centralei Cooperative din Bucureşti.

Câteva date şi cifre vor avea farul să ne înfăţişeze făgaşul sănătos în care intrase mişcarea cooperatistă din Basarabia în cei douăzeci de ani de stăpânire românească.

In momentul Unirii, în Basarabia erau: 988 cooperative având 360.631 asociaţi. Ca număr de unităţi şi de asociaţi, s'ar părea că mişcarea era din cele mai serioase.

Dar mijloacele financiare de care dispuneau aceste cooperative erau atât de reduse încât ele se găseau în neputinţă de a face vreo operaţiune mai serioasă. Cele 988 de cooperative dispuneau de 53.772.000 lei, ca mijloace proprii (revenind 149 lei de fiecare asociat!) din cari fondurile proprii nu treceau de 17.309.000 lei (sau mai puţin de 48 lei de fiecare asociat!) Imprejurarea, că aceste fonduri erau mai mult decât neîndestulătoare, că mare parte din plasamente erau greu de lichidat şi inactivă, a avut ca urmare că, multe cooperative au trebuit să dispară, cele rămase întărindu-şi însă poziţia.

La 31 Decembrie 1938 existau în Basarabia 764 cooperative, deci cu 124 mai puţin, având 134.262 de asociaţi. In schimb, acest număr mai redus de cooperative, împreună cu cele 9 federale judeţene, dispuneau de 358.864.000 lei fonduri proprii (revenind 2673 lei de fiecare asociat), iar totalul mijloacelor de lucru se ridica la 896.200.000 lei (revenind 6675 lei de fiecare asociat). Progresul a fost deci considerabil, atât din punct de vedere al mijloacelor proprii şi acelea împrumutate, deoarece la Unire fondurile proprii reprezentau 32% din totalul mijloacelor de lucru, procent care, treptat, s'a ridicat până la 40%.

Dar nu progresul financiar în sine constituie evoluţia îmbucurătoare a cooperaţiei româneşti în Basarabia, ci şi faptul că, mişcarea cooperatistă a căutat şi a reuşit să se adapteze la structura economică a acestei provincii, pe care s'a năzuit să o slujească cu devotament şi să o completeze. Astfel, cooperaţia a îmbrăţişat problema exploatării bogăţiilor piscicole ale Basarabiei, producţiunea şi valorificarea strugurilor, a vinului, a fructelor, a lemnului, a laptelui şi derivatelor lui, a păsărilor, ouălor, etc, asigurând producătorilor o bună desfacere a produselor şi un real sprijin financiar în toate domeniile vieţii şi gospodăriei ţărăneşti.

Pentru Basarabia, care era lipsită de armătura economică a celorlalte provincii, năpădită şi suptă de jidani, cooperaţia a fost — am putea spune — aproape singurul scut şi unicul aşezământ economic şi financiar pe care s'au bizuit milioanele de producători, români şi creştini.

Odată cu recucerirea Basarabiei nu trebuie decât să innodăm firul întrerupt acum un an şi suntem siguri că, graţie aceleiaşi cooperaţii, se vor putea lecui şi rănile adânci cauzate de pacostea bolşevică în viaţa economică şi socială a Basarabiei.

BASARABIA

Furtună şi plesnăt. Sub fiare şi sânge
trosneşte pământul. Şi cerul se 'ndoaie
şi 'n zdrenţe îşi surpă seninul, şi-şi strânge
scrumitele hăuri ce ard — vâlvătaie.

Geme tot largul. Din funduri, străbate
pârjolul cu aripi, vâslind către zări.
Şi vâjâie bombe, se 'ncrâncenă roate
şi bubuie tunul şi cad depărtări.

Săgeţi aripate despică văzduhul,
svârlind peste 'ntinsuri cu trăsnet şi moarte.
Pe creste, duşmanul îşi ferecă duhul
în volburi de flăcări; viesparele-s sparte.

. . . . . .

... Şi oastea română, spre Soare-Răsare
îşi taie 'n oţeluri, cărări de vecie....
La pieptu-i de criţă, plângând bucurie
Fecioara s'adună cu zâmbet de floare.

DAN BĂLTEANU

Un grup al deputaţilor români din „Sfatul Ţării", cari au votat unirea Basarabiei cu România în ziua de 27 Martie (9 Aprilie) 1918

REGIMUL AGRAR IN BASARABIA

Basarabia, provincia dintre Prut şi Nistru, ocupă o suprafaţă de 44.422 kmp. cu o populaţie de 2.956.934 locuitori, adică cu o densitate de 66 locuitori pe kmp.

Până la 1812, când a fost răpită de Ruşi, Basarabia a avut aceeaş situaţie agrară ca Moldova.

Pentru a nu părea prea aspră stăpânirea rusească, au fost puşi doi guvernatori; unul militar-Tutucov (apoi altul Ciuceacov) şi un guvernator civil pe Scarlat Sturdza. La început s'au purtat relativ bine, scutind populaţia de orice dări pe 3 ani şi cu suspendarea serviciului militar pe 5 ani. După acest lucru prigoana a început, Scarlat Sturdza fiind înlocuit cu generalul Harting, Populaţia împreună cu mitropolitul Gavril Bănulescu protestează şi Harting e înlocuit cu Bachmetiev. Deasemeni se numeşte şi un consilier de curte, Şvinin, care studiază legile pământului dând la 29 Aprilie 1816 „Obrazovnici oblastei Basarabiei".

In acelaş an ţarul Alexandru I face o vizită în Basarabia la Chişinău.

După moartea lui Alexandru I, Alexandru II şi Niculae I, care i-au urmat, introduc măsuri severe de rusificare basarabenilor.

La 29 Ianuarie 1829 apare decretul lui Woronzov, prin care se desfiinţează autonomia Basarabiei şi legiuirile româneşti sunt înlocuite cu cele ruseşti. Tot dela această dată se introduce obligativitatea limbei ruse ca limbă oficială, Basarabia devenind gubernie.

Ţăranii suferă prin mărirea numărului zilelor de clacă la 12, populaţia trebue să dea dijma: 4 părţi din 10. Ţăranii sunt obligaţi de a repara drumurile, de a păzi podurile şi se înfiinţează dări pe toate produsele agricole: pe oi-goştina, pe stupi şi rămători — „desetina" — pe vii — vădrăritul, pe tutun — pogonitul. Populaţia românească începe să fugă peste Prut şi atunci Ruşii pun un cordon de cazaci dealungul râului, orice încercare de trecere fiind pedepsită cu moartea. Intre gloanţele cazacilor şi apăsarea birurilor populaţia îşi duce tragedia celei mai adânci apăsări.

La 24 Ianuarie 1834 din cauza marelui abuz al boerilor, în ceeace priveşte exploatarea muncii, se fixează nişte formulare pentru învoelile agricole

La 1856 după tratatul de Paris, Rusia ne restitue 3 judeţe din sudul Basarabiei.

La 8 Februarie 1861 ţarul Alexandru II, pentru a da o dovadă de bunăvoinţă dă un „ucaz" de desrobire şi de împroprietărirea clăcaşilor fixând proprietatea ţăranilor, acea suprafaţă pe care o muncesc, completându-se laturile dela 8—13½deslatine.

(Disetina are 16 prăjini).

Improprietărirea deşi se face ca întindere individual, pământul devine însă obştesc. Pământurile au devenit inalienabile. Nu se putea parcela decât 1/4 din întinderea totală; iar restul era proprietatea obştească.

Dacă un improprietărit voia să vândă pământul el nu putea vinde decât altuia care făcea parte din aceiaşi obşte. In cazul că nu avea moştenitori, pământul rămânea obştei. Plata se făcea în bani şi muncă. Plata în bani se făcea în 20 ani iar plata în muncă se făcea pe baza învoelilor agricole normale. Au fost improprietăriţi:

100.000 ţărani cu 1 ha.
200.000 „ „ 3 ha.
150.000 „ „ 8 ha.

Cele 3 judeţe dela Sud fiind ale Moldovei, populaţia acestora a fost împroprietărită la 1864 de M. Kogălniceanu.

Improprietărirea se face ca întindere după numărul capetelor de vite, ţăranii fiind împărţiţi în 3 categorii şi luând:

Categ. I-a ţărani cu 4 boi şi o vacă: 6 fâlci şi 30 prăjini.

Categ. II-a ţărani cu 2 boi şi o vacă: 4 fâlci şi 30 prăjini.

Categ. III-a ţărani numai cu o vacă sau pălmaşi: 2 fâlci şi 70 prăjini.

La 1879 cele 3 judeţe trec iar Basarabiei sub Ruşi.

Proprietăţile mari se fac prin abuz, totul rămase înglodat de datorii, această stare mergând până la 1918 când Basarabia, după revoluţia rusească, devine independentă până la Unire. După Unire Basarabiei i s'a aplicat o reformă agrară specială.

Prin legea din 27 Noembrie 1918, data când toate proprietăţile formează aşa numitul „fond imobiliar al proprietăţilor basarabene" se expropiază în urma deciziunii luate de Sfatul Ţării şi se stabilesc 3 feluri de loturi de împroprietărire:

Lot tip de 4—6 ha.
Lot de completare.
Lot de colonizare de 8—10 ha.

Pentru aplicarea legii se înfiinţează „Casa Noastră" pentru soluţionarea tuturor chestiunilor privitoare la expropiere şi împropietărire. Pentru judecarea litigiilor se înfiinţează „Casa Centrală" pe lângă „Casa Rurală".

Repartiţia proprietăţilor după împroprietărire se prezintă astfel:

Propr. mică 3.648.747 ha. adică 87,2%.

Propr. mijlocie 180.984 ha. adică 4,3%.

Propr. mare 352.619 ha. adică 8,5%.

S'au expropiat pentru împroprietărire în Basarabia 1.408.579 ha.

Aceasta este reforma agrară cea mai mare din câte s'au făcut, având darul de a mulţumi şi lega pe ţăran de pământul său.

La 29 Iunie 1940 vitregia vremurilor s'a abătut din nou asupra acestei scumpe părţi din ţara noastră.

Stăpânirea hoardelor iudeo comuniste numai de un an, a căutat cu orice preţ desfiinţarea proprietăţii, familiei şi dăruirea credinţii strămoşeşti.

Acum armatele noastre glorioase se alături de bravii soldaţi ai armatei germane păşesc la desrobirea acestui colţ de ţară românească cotropit de hoardele roşii distrugătoare ale civilizaţiei.

Ing. GH. D. STĂNESCU

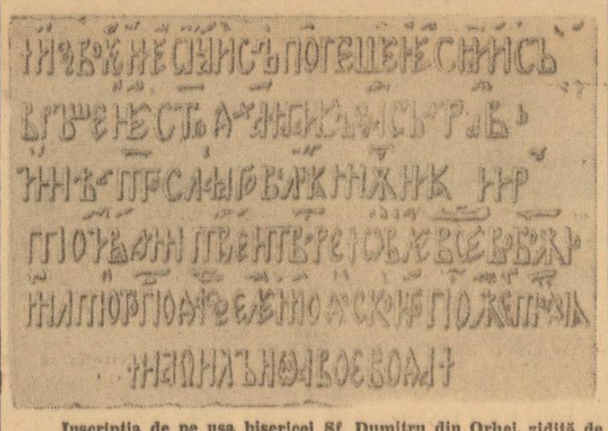

Inscripţia de pe uşa bisericei Sf. Dumitru din Orhei, zidită de Vasile Lupu, domnul Moldovei:

„Eri, Vasile Voevod, prin mila lui Dumnezeu, domn al Moldovei, doamna Teodosia şi fiul nostru Ioan Voevod, am început şi clădit cu voinţa Tatălui, cu ajutorul Fiului şi binecuvântarea Sf. Spirit, această biserică închinată prea Sfântului şi marelui mucenic Dumitru făcătorul de minun i".

Importantă donaţie
pentru refacerea unui sat din Basarabia distrus de bolşevici

Domnul ministru al apărării naţionale a adresat d-lui administrator delegat al filaturei şi ţesătoriei mecanice „Dâmboviţa", din Bucureşti, următoarea scrisoare de mulţumire:

DOMNULE ADMINISTRATOR DELEGAT,

Ministerul apărării naţionale aduce pe această cale mulţumiri Filaturei şi ţesătoriei mecanice „Dâmboviţa" pentru gestul patriotic şi adânc creştinesc, donând pentru refacerea unui sat distrus din Basarabia, căruia urmează să i se dea numele unui ofiţer căzut la datorie pentru reluarea Basarabiei, suma totală de 2.552.013.

Deasemeni, aduce vii mulţumiri întregului ei personal superior şi inferior, pentru faptul că din salariile lor au donat, în acelaş scop, suma de lei 288.170.

Primiţi vă rog, odată cu mulţumirile mele, asigurarea deosebitei mele consideraţiuni.

Ministrul Apărării Naţionale,
General de Corp de Armată
Adjutant (ss) IACOBICI

Reşedinţa metropolitană din Cernăuţi

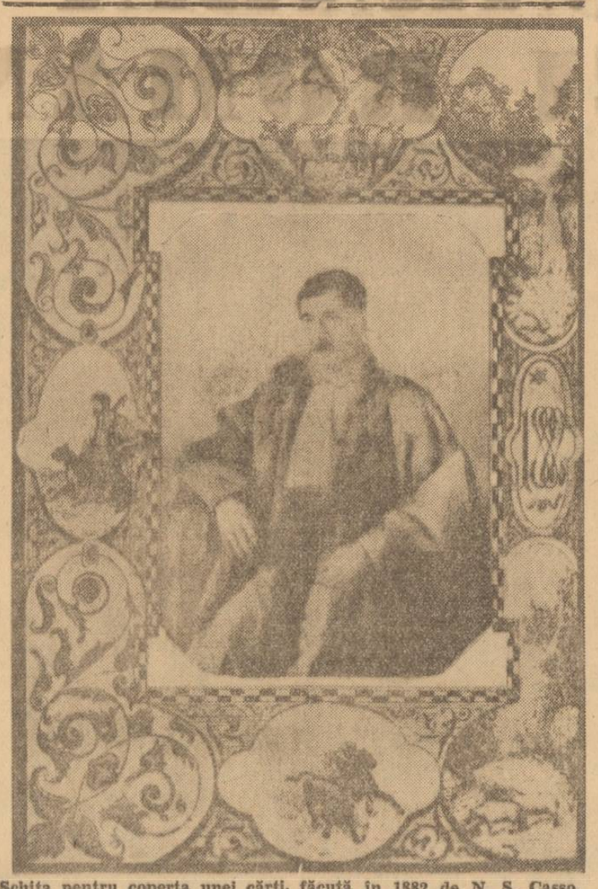

Schiţa pentru coperta unei cărţi, făcută în 1882 de N. S. Casso, fost ministru al instrucţiei publice din Rusia şi profesor universitar. La mijloc e portretul unui boer român din Basarabia dela începutul secolului al XIX-lea.

CU PRILEJUL DESROBIRII BASARABIEI

Societatea Scriitorilor Români a trimis următoarele telegrame Suveranului şi Conducătorului Statului:

MAJESTAŢII SALE REGELUI MIHAI

SINAIA

In ziua în care glorioasele oşti ale Majestăţii Voastre au intrat în capitala Basarabiei pe veci desrobite, întâiul gând al românilor de pretutindeni se îndreaptă cu nădejde şi cu încredere către Majestatea Voastră, chezăşia cea mai scumpă a marelui viitor românesc.

Interpreţi ai simţirii obşteşti, scriitorii ţării depun la picioarele Majestăţii Voastre expresia respectuoasă a nesdruncinatei lor credinţe şi a caldei lor iubiri.

Să trăiţi, Sire.
Trăiască România.

Preşedintele Societăţii
Scriitorilor Români
Profesor N. I. HERESCU

D-lui General Ion Antonescu
Marele Cartier General

In clipa când trupele româneşti, împreună cu neînfrânte armate germane, aliate şi prietene, au ocupat Chişinăul, isbăvind pe fraţii Moldoveni de peste Prut, scriitorii ţării sunt cu tot sufletul alături de comandantul vitezelor oşti desrobitoare şi-i trimit omagiul lor cel mai cald şi cel mai întreg.

Preşedintele Societăţii
Scriitorilor Români
Profesor N. I. HERESCU

OMAGIUL BISERICII
ADUS DE MIHAIL EMINESCU
PENTRU BASARABIA ROMÂNEASCĂ

Istoria neamului mărturiseşte tuturor contribuţia, pe care Biserica străbună a adus-o pentru pregătirea şi menţinerea unităţii sufletului românesc. O recentă lucrare ştiinţifică, publicată de un dinstins profesor din Capitală, ce tratează istoria literaturii române, distinge în mod caracteristic prima parte a studiului, sub titulatura: „Epoca unităţii de neam prin Ortodoxie". Şi nu este singurul studiu, în care se afirmă acest adevăr, când toate documentele istorice îl confirmă.

Dar nimeni altul, ca acel geniu al neamului românesc, Mihail Eminescu, în al cărui suflet a fost aprinsă tot atât de puternic iubirea credinţei străbune, ca şi a patriei, n'a argumentat mai frumos meritul Bisericii ortodoxe române, pentru afirmarea vieţii curate româneşti în deplina ei unitate sufletească, de la Nistru până la Tisa. Astfel, când scrie în ziarul „Timpul" prin anul 1878, o serie de interesante articole în ciclul temei despre românitatea Basarabiei, arată cum jurisdicţia bisericească a Bisericii Ismailului era în directă legătură cu Biserica de dincoace de Prut, făcând un suflet de simţire creştinească şi românească. In cuprinsul aceleiaşi Mitropolii găsim centura creştinătăţ' româneşti, trecând prin cunoscutele cetăţi româneşti Reni, Ismail, Acherman. (Cetatea Albă), Bender (Tighina), continuându-se cu Chilia, Brăila şi Silistra. Cu acest prilej, Eminescu a caracterizat faptul real că, pe când „Tătarilor le trebuiau păşune pentru cai, Moldovenilor, popor statornicit de veacuri şi creştin, le trebuia biserici, cărţi, mitropolit". O clară distincţie între sufletul năvălitorilor de peste Nistru şi al poporului român creştin.

Acest fapt, Mihail Eminescu nu-l socoteşte datorită unei simple întâmplări, ci acţiunii plină de râvnă duhovnicească din partea Bisericii străbune, care, prin preoţii şi ierarhii ei, în decursul veacurilor, cum afirma cu alt prilej, „a făcut ca duhul sfânt să vorbească în limba neamului românesc, să redeie în graiul de miere al coboritorilor armiilor romane Sfânta Scriptură şi preceptele blândului Nazarinean". De aceia Mihail Eminescu încheia bucuria sufletească a afirmării prin dumnezeiasca linişte şi statornicie pe care a avut-o în vremile cele mai turburate, ne-a păstrat prin însemnările ei acest argument sdrobitor faţă de orice subtilitatea diplomatică. Intrebarea posesiunii legitime, nu mai poate fi controversată. Dar acest documentţie că Basarabia este românească, cu cel mai pios omagiu, pe care s'a socotit dator să-l aducă în presă (8 Martie 1878 „Timpul", Bisericii străbune: „Să mulţumim bisericii noastre care argument devine şi mai tare în veacul al optsprezecelea, când Graful Fumianţof aprobă desfiinţarea (deşi numai trecătoare) a Mitropoliei Proilabului şi împarte Eparchia, dând toată Basarabia până la Bender eparhiei Huşi, de care s'a ţinut mai înainte, şi Brăila eparchiei Buzău".

Din acest omagiu adus Bisericii, desprindem nu numai un act de recunoştinţă, dar şi învăţăminte pentru viitor. Pentru cler, de a şti că cea mai mică strădanie pentru patrie îşi are urmarea ei însemnată. Iar pentru cei ce conduc destinele neamului, că unitatea sufletească a Bisericii a asigurat în trecut unitatea sufletească a neamului. Impărţirea Bisericii ultimele decenii în număr nesfârşit de secte religioase, ne-a adus mari neînţelegeri sufleteşti. Deci, susţinerea unităţii sufleteşti a Bisericii pentru viitor asigură însăşi unitatea sufletească a statului român. Preoţimea română îşi va înţelege chemarea pentru aceste vremuri noi şi mari, în care Dumnezeu ne-a ajutat să intrăm.

Preotul MIHAIL BULACU
Conferenţiar universitar

ADMINISTRAŢIA IN BASARABIA

Mult frământata provincie a Basarabiei a avut mult de îndurat în trecutul ei sbuciumat de pe urma cotropitorului moscovit.

Răpită în 1812 din trupul Moldovei, guvernul rusesc a voit să dea în primul an de ocupaţie aparenţa că nu rupe deodată cu vechea tradiţie moldovenească, în ce priveşte administraţia acestei provincii. Primul guvernator a fost numit chiar în persoana boerului Scarlat Sturza, care avea grija ţinuturilor şi a impozitelor. După un an însă Sturza este înlocuit cu generalul Harding care reprezenta spiritul şovin de încorporare grabnică a Basarabiei ca gubernie în structura imperiului rusesc. Stăruinţele boerilor moldoveni şi ale reprezentanţilor bisericii faţă de aceste tendinţe de schimbare radicală în administrarea „oblastiei" cum o numeau ruşii, atrage atenţia ţarului Alexandru, care în 1818 vizitează Chişinăul promiţând o organizare a Basarabiei, care să ţină seamă de „datini naţionale" Se dă după aceia o reorganizare administrativă, prin aşa zisul „Aşezământ" care recunoaşte limba moldovenească, legile şi obiceiurile pământului.

Aceste norme erau însă numai pe hârtie. „Veştile care ajungeau ţarului Alexandru I — scrie într'un studiu membrul onoar al Academiei române Paul Gore — îl îngrozeau. Abuzurile şi administraţiunea arbitrară şi mai cu seamă venalitatea şi jaful funcţionarilor ruşi, între care erau şi administratorii cei mai înalţi ca guvernatorul, toate acestea sileau pe locuitorii Basarabiei, boeri şi ţărani, a emigra peste Prut".

Sunt mărturii care îngrozesc prin crudul adevăr ce-l conţin.

Astfel contele Kiselef raporta ţarului: „Scriam, Majestate şi confirm acuma:

Guvernatorul H. nu numai pradă averea, ci suge sângele nefericiţilor locuitori din Basarabia. Se vinde orice funcţiune, totul are preţ şi isprăvnicii sunt nevoiţi să fie niste hoţi mai mult decât alţii deoarece plătesc pentru posturile lor dela 20 şi până la 30 de mii de ruble. Ca să vă dovedesc cât de nefastă este administrarea de azi în Basarabia, aşi dori să poruncesti, Majestate, de a vă prezenta o notiţă de câţi locuitori au fost în Basarabia la 1812, la încheerea păcii, câţi colonişti bulgari au venit la noi şi pe urmă, câţi locuitori au emigrat preferând jugul turcesc aşa de greu pentru dânşii, administrării noastre.

Afară de aceasta trebue cercetate şi achiziţiile făcute de domnii funcţionari şi îmbogăţirea lor neproporţională; din numărul lor nu exclud pe guvernatorul Basarabiei". Iar principele Kurakin scria ministrului de poliţie Viazmitinov din Petersburg: „Intr'adevăr va fi un lucru foarte regretabil dacă această regiune, Basarabia, care până acum a fost aşa de populată şi fertilă şi a cărui achiziţie a costat atât de scump Statul, va fi în fine, pustiită".

Populaţia românească era supusă la cele mai grele biruri şi corvezi pentru Stat.

După Sviniin, sarcinile puse asupra populaţiei erau de două feluri: cele obişnuite şi cele extraordinare.

Cele obişnuite erau: birul destul de împovărător; impozitul pentru întreţinerea poştelor, cu obligaţia de a clădi şi de a repara aceste clădiri; furnizarea fânului şi furajului pentru poşte; obligaţia de a întreţine podurile şi digurile şi de a repara drumurile; furnizarea lemnelor pentru carantine, institutiile statului şi funcţionari; plata vieritului, stupăritului şi vinăritului.

„Aceste obligaţii grele — spune Sviniin — nu sunt nimica pe lângă altele ca de pildă: la 1812, ţăranii au fost siliţi să transporte toată pâinea, rămasă dela armata rusească (peste 15 milioane kilograme) şi au clădit pentru această cantitate magazii; tot ei au transportat pentru nevoile spitalelor circa 78.000 metri cubi de lemne, au clădit carantine pentru grănicerii dela Prut, au întreţinut şi întreţin şi acuma pe socoteala lor pe coloniştii veniţi în Basarabia".

Aceasta era regimul de stoarcere şi teroare impus populaţiei moldoveneşti de peste Prut, recunoscut de însuşi ţarul Alexandru în rescriptul lui din 1 Aprilie 1816: „Spre cea mai extremă durere sunt informat în mod absolut sigur că toate năzuinţele mele nu sunt realizate şi că dezordinea, mai cu seamă pornind dintr'un timp îndoaie, a ajuns până la ultimul grad din care cauză multe familii nevinovate ale celor mai supuşi săteni, părăsind veţrele lor, caută adăpost peste frontiera noastră".

Se schimbau guvernatorii des, dar starea jalnică a românilor rămânea aceiaşi.

„Basarabia — scria Longhinov contelui Vorontzov în 1823 — a fost o provincie nenorocită, lăsată pradă jafului întregei bande de oribile aduse de Bahmetiev (general guvernator) din Camenita, adevăratele lepădături din Podolia. Un om aşa de slab ca Bahmetiev a devenit aproape un complice criminal al nevestei lui şi al tuturor aceştor poloni, greci, armeni şi evrei, cu cari dânsul a populat oraşul Chişinău şi tribunalele guvernământului său".

Odată cu venirea pe tron a ţarului Nicolae I la 1825, Basarabia e declarată gubernie rusească, „Aşezământul" abrogat şi toate aparentele drepturi de autonomie şi de folosire a limbei moldoveneşti desfiinţate.

O sută de ani administraţia moscovită hrăpăreaţă şi ţiranică s'a luptat din răsputeri să rusifice provincia de peste Prut, aducând populaţia în cea mai cruntă stare de sărăcie. Aşa am găsit-o în 1917, când prin voinţa ei liberă s'a declarat unită cu Patria Mamă.

Regimul românesc s'a străduit două decenii şi ceva să refacă spiritul vechei Basarabii moldoveneşti în cadrul structurii statului român redându-i aceiaşi organizare administrativă, unitară pe întreg cuprinsul ţării.

Administraţia de stat şi cea locală, reprezentată aceasta din urmă de gospodari cu dragoste de muncă românească, a schimbat înfăţişarea provinciei de peste Prut numai în 20 de ani, prin importante lucrări de interes public, prin ridicarea oraşelor la o stare înfloritoare, prin construirea de drumuri, prin desvoltarea satelor sub raport cultural şi economic, în limitele a două decenii prea scurte şi a posibilităţilor materiale ale unei ţări, care trebuia să repare ruinele unui război devastator şi să aşeze pe baze noi viaţa unei ţări mărite. Spiritul constructiv al administraţiei româneşti reuşise să şteargă urmele unei stăpâniri tiranice de o sută de ani asupra acestui străvechi pământ moldovenesc.

In această stare de înflorire, Basarabia a căzut anul trecut pradă regimului comunist mai groaznic şi mai pustiitor decât acela de pe vremea ţarilor. Jaful organizat timp de un an de zile în această provincie a readus iarăşi populaţia în sapă de lemn. Comuniştii au confiscat pământurile ţăranilor, trecându-le în proprietatea Statului.

Administraţia bolşevică nu le-a lăsat nici recoltele adunate toamna trecută. Au fost obligaţi ca din recoltele strânse, trei părţi să le dea statului.

Cantitatea era socotită după suprafeţele cultivate. Dacă ţăranii nu puteau da atât cât li se pretindea, — unele regiuni producând mai puţin la hectar, decât altele — trebuiau să cumpere la preţul de 4 ruble, adică 160 lei kilogramul de grâu, ca să poată împlini cantitatea ce urma s'o depună bolşevicilor.

Gospodăriile săteşti au fost distruse, vitele furate şi toată agoniseala ţăranului basarabean jefuită de această administraţie de neînchipuită teroare.

Sub noua administraţie românească, Basarabia, scăpată din ghiarele bolşevismului, va trebui printr'o muncă tenace şi naţionalism constructiv să-şi refacă toate resursele de viaţă economică şi culturală, devastate de prădătorii moscoviţi.

C. ŞOLDAN

Nuntă ţărănească în Basarabia